

“En un conte, com en els somnis, tot ha de ser significatiu”

Albert Sanchez Pinol, (Barcelona, 1965), l'autor de les novel·les *La pell freda* i *Pandora al Congo*, publica a La Campana el recull de contes *Tretze tristos tràngols*.

—Vàreu pensar-vos-ho molt, si després de les dues novel·les, que han tingut un impacte tan gros, en fèieu una de tercera o bé un llibre de relats?

—No. Us referiu a l'ordre de publicació i jo, tot el que faig, ho faig en paral·lel i la disponibilitat de publicació és posterior. Jo no penso en els contes com en un llibre; no penso “ara faré un llibre de contes”, sinó “ara faré un conte perquè tinc la idea i em sembla que està bé.”

—Per tant, els contes més antics del recull deuen ser molt antics, no?

—Alguns ho són prou, quatre o cinc anys, i ja havien aparegut a la premsa o en alguna antologia. La immensa majoria són inèdits, és clar. I entre aquests contes he fet més coses, com una novel·la, no acabada, i un guió per a una pel·lícula de televisió.

—L'humor, i en concret la ironia bonhomiosa amb la qual dibuixeu els personatges, tots empeltats d'una certa ingenuïtat, ens ha recordat Calders. Què en diríeu?

—És clar, Calders és una de les meves referències. Aquest és un gran país de contistes. També hi ha una herència molt difuminada del Surrealisme. És una cadena, crec. A mi m'és difícil segregar Calders dels surrealistes, una herència que s'ha anat atomitzant, però que es pot rastrejar fàcilment.

—Els he vist molt treballats. No hi ha caigudes de ritme o frases estètiques i buides. Els heu repassat gaire?

—I tant! Em sembla que era i'Anais Nin qui deia una cosa que em va quedar gravada, que els somnis són els contes perfectes perquè tot el que hi apareix és significatiu, si no, no ho somiaries, i en aquest aspecte m'ho agafo així.

—Suposo que l'anècdota, l'element curiós, que engega el conte, n'és també el germen, no?

—No tens el conte fins que no tens tots els actes. El que en diu l'element curiós, jo l'anomeno factor desencadenant. O tens un conflicte o tens un enigma. Com més fort sigui, més interès hi tindrà el lector. Però després has de resoldre'l i en el conte això és el més difícil, perquè ho has de

Albert Sánchez Pinol publica a La Campana el recull de contes *Tretze tristos tràngols*.

resoldre amb brevetat. Fins que no ho tinc tot, no l'escric. Sempre dic que no escric un conte o una novel·la fins que no ho tinc tot acabat, des de la sorpresa inicial a l'acte final.

—Teniu lectors de confiança que us comentin els contes, abans de donar-los per bons?

—No. No m'agrada donar la tabarra a la gent. Sobretot amb els contes. Que et diguin que una cosa està bé o està malament sense

el perquè és inútil. Per a les novel·les, hi ha un parell de persones en qui confio. Més ara que abans.

—Penseu que en els contes, més que a les novel·les, poseu un mirall a la realitat que us envolta?

—No crec que sigui així, però l'efecte potser sí que ho és. Sempre parlem del present i de la nostra realitat i pots fer-ho de forma més fantàstica o no, però la meua idea és que, com que és fantàstica, més parles d'una realitat immediata.

—Però en el conte podeu parlar de temes d'actualitat. En el primer, “Quan queien homes de la lluna”, de la immigració.

—Sí, però en el llibre aquest és una excepció. En general, prefereixo plantejaments més globals. Com el de la zebra, un darwinisme social que pots aplicar a qualsevol àmbit de les relacions humanes.

—Aquest, i alguns altres, no tenen un caire de faula moral?

—És veritat. No puc negar-ho. Sermons no, però. En el plantejament d'un tema, hi apareix la postura de l'autor. Sobre la misèria humana, per exemple. I en algun altre s'hi pot veure una crítica social, tot i que no m'agrada gens la crítica social. Com diu Foucault, no és que el sistema no funcioni, és que el mateix fet que existeixi el sistema és el que corromp l'individu.

—Atès el to de faula i la claredat narrativa, no penseu que els vostres contes els poden llegir fins i tot els nens?

—Sempre he pensat que s'ha de fer fàcil allò que és difícil. Molts, sí, tot i que un adult els entén d'una altra manera. Les coses que deixa obertes el conte, un nen no les podrà veure. Potser molts dels grans tampoc... Però el conte hi és.

Lluís Bonada